

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/23/2004

OPINIE O EWENTUALNYM ROZMIESZCZENIU AMERYKAŃSKICH BAZ WOJSKOWYCH NA TERENIE POLSKI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Od pewnego czasu pojawiają się w mediach informacje o ewentualnym przeniesieniu z Niemiec do Polski części amerykańskich baz wojskowych. W związku z tym w styczniowym sondażu¹ zapytaliśmy respondentów o ich stosunek do obecności na terenie naszego kraju baz sił NATO oraz konkretnie - do rozmieszczenia u nas baz wojsk amerykańskich.

W porównaniu z pomiarem z lutego 2000 roku wzrosła (o 5 punktów, do 40%) liczba respondentów uważających, iż w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO. Przeciwnicy obecności obcych wojsk na terenie naszego kraju stanowią 42% badanych. Co szósty (17%) nie ma wyrobionego zdania w tej sprawie.

Tabela 1

Czy uważa Pan(i), że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	II-III 1999	II 2000	I 2004
	w procentach		
Zdecydowanie powinny	8	9	12
Raczej powinny	24	26	28
Łącznie „powinny”	32	35	40
Raczej nie powinny	35	29	21
Zdecydowanie nie powinny	21	26	21
Łącznie „nie powinny”	56	55	42
Trudno powiedzieć	12	10	17

Poprosiliśmy respondentów, aby własnymi słowami opisali, z jakich względów, ich zdaniem, rozmieszczenie na terenie naszego kraju baz wojsk amerykańskich byłoby dla Polski korzystne, a z jakich niekorzystne.

		CBOS
Ostatnio dużo mówi się o możliwości ulokowania na terenie Polski baz wojsk amerykańskich. Jakie, Pana(i) zdaniem, korzyści mogłaby odnieść Polska z ulokowania takich baz?		
Spadek bezrobocia, nowe miejsca pracy		24%
Korzyści ekonomiczne, finansowe		21%
Poczucie bezpieczeństwa		17%
Zbyt na polskie towary i usługi		7%
Rozwój regionalny		5%
Korzyści polityczne, umocnienie pozycji Polski w świecie		3%
Korzyści w dziedzinie wojskowości		3%
Inne		3%
Brak korzyści		22%
Trudno powiedzieć, nie wiem		22%

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną korzyść

Ponad jedna piąta pytaných (22%) nie potrafiła wskazać ewentualnych korzyści, jakie mogłaby odnieść Polska z obecności na jej terenie wojsk amerykańskich. Taka sama liczebnie grupa (22%) wskazywała na brak jakichkolwiek korzyści.

Wymieniając **korzyści** z rozmieszczenia w Polsce baz amerykańskich respondenci najczęściej (24% ogółu) mówili o nowych miejscach pracy, spadku bezrobocia, często w kontekście lokalnym. W drugiej kolejności (21%) wymieniali korzyści ekonomiczne, finansowe zarówno konkretne (np. opłaty za dzierżawę gruntów), jak i w kategoriach ogólnych (wpływy do budżetu, napływ dolarów, pomoc finansowa ze strony USA). Prawie co szósty Polak (17%) wskazywał na poczucie bezpieczeństwa, swoisty parasol ochronny, zabezpieczenie granic naszego kraju. Rzadziej wymieniano takie korzyści, jak: zbyt na polskie towary i usługi (7%), rozwój gospodarczy regionów, w których zostałyby usytuowane bazy (5%), umocnienie pozycji Polski w świecie (3%), korzyści dla Wojska Polskiego, wynikające z kontaktu z nowoczesnym sprzętem i doświadczoną kadrą (3%), oraz inne (3%), np. rozwój infrastruktury, zagospodarowanie baz pozostawionych przez wojska radzieckie, napływ nowych inwestycji, rozwój turystyki i nauki.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (164) przeprowadzono w dniach 9-12 stycznia 2004 roku

		CBOS
Z jakich względów ulokowanie amerykańskich baz w Polsce byłoby dla nas niekorzystne?		
Zagrożenie atakami terrorystycznymi		21%
Względy ekonomiczne, finansowe		8%
Pogorszenie stosunków z Rosją		6%
Niechęć innych państw, konflikt z krajami UE		6%
Wszelkie negatywne skojarzenia z obecnością obcych wojsk w Polsce		5%
Skażenie, degradacja środowiska naturalnego		4%
Brak poczucia bezpieczeństwa		4%
Negatywne skutki społeczne, np. ksenofobia		2%
Inne		5%
Nie ma takich - byłyby tylko korzyści		16%
Trudno powiedzieć, nie wiem, nie zastanawiałem się		33%

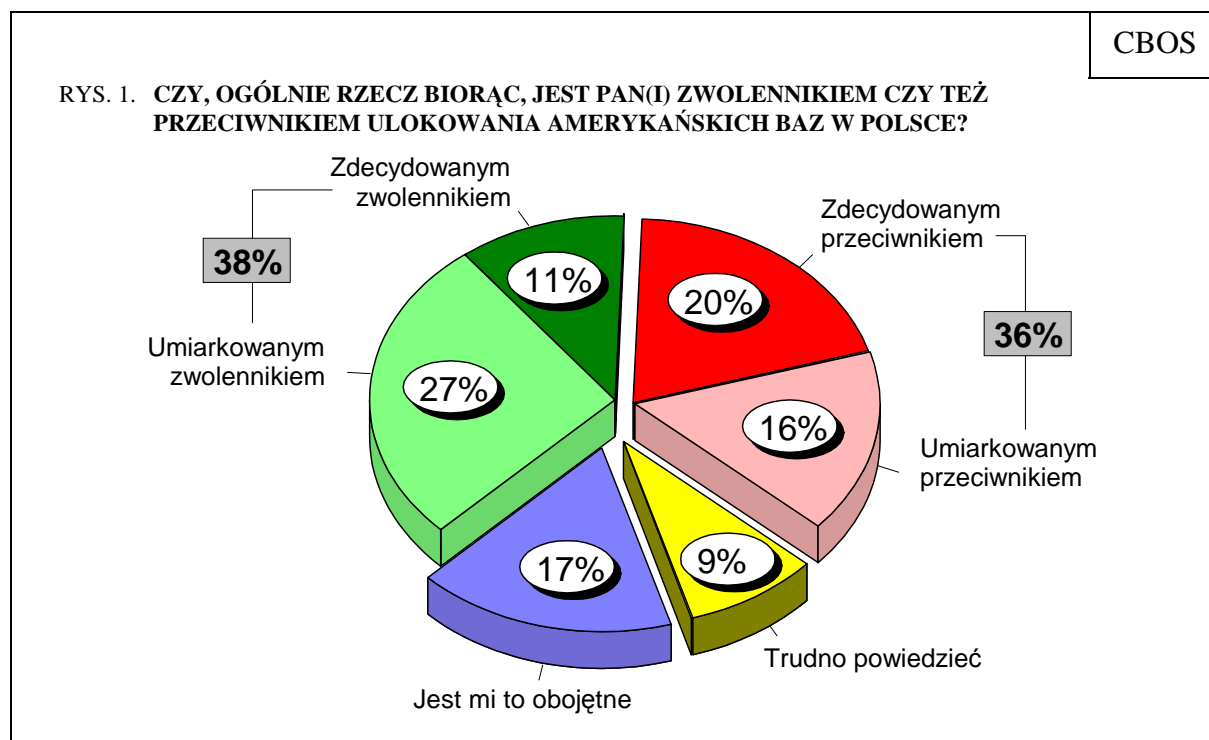
Procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jeden powód

Co szósty Polak (16%) nie dostrzega żadnych negatywnych aspektów ewentualnej obecności amerykańskich żołnierzy na terenie Polski - uważa, że byłyby tylko korzyści. Jedna trzecia natomiast (33%) nie potrafiła odpowiedzieć na to pytanie.

Najczęściej wymienianą przez badanych **ujemną stroną** rozmieszczenia w Polsce baz amerykańskich byłoby zagrożenie atakami terrorystycznymi (21%). Co dwunasty ankietowany (8%) jest zdania, że naszego kraju nie stać na ponoszenie kosztów obecności takich baz w Polsce. Co szesnasty respondent (6%) obawia się pogorszenia stosunków z Rosją, wynikającego z rozmieszczenia baz amerykańskich na terytorium Polski, i tyle samo (6%) - pogorszenia relacji z innymi państwami, zwłaszcza należącymi do Unii Europejskiej. Dla 5% ankietowanych obecność w naszym kraju obcej armii budzi skojarzenia z pobytem wojsk radzieckich i dlatego jest nie do zaakceptowania. Obawy o skażenie, degradację środowiska naturalnego wyraża 4% badanych, tyle samo (4%) mówi o braku poczucia bezpieczeństwa, zagrożeniu w razie jakiegoś konfliktu. Nieliczni (2%) wyrażają niepokój o przyszłość polskich tradycji i wartości moralnych, obawiają się wzrostu urodzeń dzieci pozamażeńskich, szczególnie o czekoladowym kolorze skóry.

Po pytaniach, które dotyczyły korzyści i strat wynikających z ewentualnej obecności amerykańskich baz wojskowych na terenie Polski, zadaliśmy respondentom pytanie o ich stosunek do ulokowania takich baz w naszym kraju.

Za rozmieszczeniem w Polsce baz sił amerykańskich opowiada się 38% ankietowanych i niemal tyle samo (36%) wyraża sprzeciw. Co szósty respondent (17%) deklaruje obojętny stosunek do tej kwestii, a co jedenasty (9%) nie ma wyrobionego zdania.

Za ulokowaniem na terenie Polski baz amerykańskich opowiadają się przede wszystkim mężczyźni (48%), mieszkańcy miast dużych (46%) i największych (42%), osoby z wyższym wykształceniem (49%), kadra kierownicza i inteligencja (57%) oraz pracujący na własny rachunek poza rolnictwem (48%).

W poglądach na temat przedstawionych kwestii można zauważyć pewne terytorialne zróżnicowanie opinii, jednak ze względu na niewielkie liczebności badanych w poszczególnych województwach należy je traktować bardzo ostrożnie. Mieszkańcy

województw zachodniopomorskiego i pomorskiego w większości opowiadają się zarówno za obecnością na terenie naszego kraju sił NATO, jak i za rozmieszczeniem w Polsce baz amerykańskich. Przeciwnie stanowisko zajmują mieszkańcy województw lubelskiego, lubuskiego, kujawsko-pomorskiego i podkarpackiego.

Tabela 2

Województwa	Czy uważa Pan(i), że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO czy też nie?		Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zwolennikiem czy też przeciwnikiem ulokowania amerykańskich baz w Polsce?	
	Łącznie „powinny”	Łącznie „nie powinny”	Łącznie „zwolennicy”	Łącznie „przeciwnicy”
	w procentach			
Dolnośląskie	42	43	35	32
Kujawsko-pomorskie	32	52	32	58
Lubelskie	34	53	33	43
Lubuskie	35	53	30	46
Łódzkie	39	48	34	41
Małopolskie	44	37	40	33
Mazowieckie	39	47	36	42
Opolskie	35	43	36	41
Podkarpackie	35	51	30	43
Podlaskie	44	25	39	21
Pomorskie	53	39	53	30
Śląskie	44	38	39	33
Świętokrzyskie	36	42	39	22
Warmińsko-mazurskie	35	46	38	35
Wielkopolskie	42	37	40	36
Zachodniopomorskie	60	17	48	32
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” oraz „jest mi to obojętne”				

Należy podkreślić, że zarówno w sprawie stacjonowania w Polsce baz NATO, jak i rozmieszczenia na terenie naszego kraju baz amerykańskich opinie respondentów są bardzo podzielone. Ukształtowanie się wyraźnego stanowiska będzie zależec od dalszego rozwoju wypadków, zwłaszcza zaś od społecznej debaty przedstawiającej korzyści i ewentualne zagrożenia wynikające z obecności wojsk amerykańskich na terenie Polski.

Opracowała

Anna GRUDNIEWICZ